

*Калько Ольга Вікторівна,**аспірант кафедри педагогіки майстерності вчителів навчальних класів
і вихователів дошкільних закладів**Інститут педагогіки, психологи та інклюзивної освіти
РВНЗ „Кримський гуманітарний університет (м. Ялта)*

Постановка проблеми. Сучасне суспільство гостро потребує фахівців в галузі дизайну. Дизайн поняття багатопланове і багатогранне.

Дизайн (англ. design інженер-конструктор, від лат. Designare відміряти)-творча діяльність, метою якої є визначення формальних якостей промислових виробів. Ці якості включають і зовнішні риси виробу, але головним чином ті структурні і функціональні взаємозв'язки, які перетворюють виріб у єдине ціле як з точки зору споживача, так і з точки зору виробника. Дизайн прагне охопити всі аспекти навколишнього середовища людини, яка обумовлена промисловим виробництвом. Людина, що займається художньо-технічною діяльністю, в рамках будь-якої з галузей дизайну, називають в загальному випадку 'дизайнером' (у тому числі архітектора проектувальника, ілюстратора, дизайнера плакатної та іншої рекламної графіки, веб-дизайнера). Але особливе місце в сучасному суспільстві займають саме модельєри, творці нових форм одягу. І освіта, спрямоване на розвиток здібностей майбутніх модельєрів, стає все більш актуальним.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблему розвитку дизайну та освіти досліджували: О.І.Генесаретський (Методологічні та гуманітарно-художні проблеми дизайну), Е.М.Лазарев (Дизайн як техноестетична система), О.В.Вішнева (Дизайн як метод розвитку творчих здібностей особистості).

Мета статті. Якщо ставити за мету цієї статті розглядання етапів оволодіння знаннями і вміннями для майбутніх дизайнерів, то для початку потрібно визначити ці ключові поняття. І базуючись на цьому, вже висвітлити яким чином, можливо їх застосування саме в навчанні вузької галузі знань. дизайні одягу.

Перевірити взаємозв'язок загальних понять педагогіки і тих же понять в дизайн-освіті. Розглянути інноваційні підходи в навчанні майбутніх дизайнерів одягу, апробуючи пропозиції про активізацію конкурентної діяльності студентів.

Основний зміст. Сучасний стан конструкторсько-технологічної підготовки дизайнерів, нові вимоги до професійної компетентності фахівців художнього профілю зумовлюють необхідність інноваційних підходів до утворення дизайнерів, оновлення її змісту з урахуванням художніх традицій минулого, досвіду декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, естетичного та культурного розвитку особистості. Як показало вивчення, дизайн-освіта в нашій країні мало фрагментально характер, регіонально-історичні особливості, піддавалося значному ідеологічному впливу, що негативно позначалося на розвитку дизайнерської творчості, на створенні якісних, естетично оформлених, конкурентоспроможних виробів.

Актуальність підвищення рівня сучасної освіти в галузі дизайну одягу очевидна. Вітчизняний ринок перенасичений товарами масового споживання і не завжди якість пропонованої одягу відповідає високому рівню. Так як попит - народжує пропозицію, то вітчизняні фахівці в галузі дизайну намагаються бути на рівні з закордонними. Такий підхід себе виправдовує з точки зору знання менталітету нашої людини, культурних спадщин країни, а так само і з точки зору економіки. Тобто настав час готувати сучасних фахівців дизайнерів, які здатні виготовляти не тільки функціонально корисні речі, але й високоякісні, зручні та естетично привабливі.

Знання складають ядро навчання будь-якого предмету, в тому числі і дизайну. Грунтуючись на знаннях, у студентів формуються навички та практичні вміння. Особливо це важливо для прикладних дисциплін, коли учні можуть випробувати властивості тканин, клеїв, прокладкових матеріалів і попередньо виконаний ескіз, перетворити своїми руками в готовий виріб. Основою засвоєння знань та отримання необхідних навичок, є активна розумова і практична діяльність учнів, що спрямовується викладачем [1,с.10].

Процес навчального пізнання складається з декількох етапів. Першим з них є сприйняття об'єкта, яке пов'язане з виділенням цього об'єкта з фону і визначенням його істотних властивостей. Етап сприйняття змінює етап осмислення, на якому відбувається розсуд найбільш істотних поза-і внутрісуб'єктних зв'язків і відносин. Наступний етап формування знань припускає процес фіксації і запам'ятовування виділених властивостей і відносин в результаті багаторазового їх сприйняття і фіксації. Потім процес переходить в етап активного відтворення суб'єктом сприйнятих і понять істотних властивостей і відносин. Процес засвоєння знань завершує етап їх перетворення, який пов'язаний або з включенням знову сприйнятого знання в структуру минулого досвіду, або з використанням його в якості засобу побудови або виділення іншого нового знання [1, с.12].

Дуже часто перелічені етапи формування знань приймають як критерії оцінки рівнів їх засвоєння. Таким чином, знання проходить шлях від первинного осмислення та буквального відтворення, далі:

- до розуміння;
- застосування знань у знайомих і нових умовах;
- оцінювання самим учнем корисності, новизни цього знання.

Що стосується навчання дорослих, підготовка людей до практичної професійної діяльності йде, з наукової точки зору, загалом і в цілому стихійно, тому що кожна галузь, відомство, кожен спеціалізований навчальний центр йдуть «своїм шляхом», навчаючи токаря-універсала або банківського службовця, електрозварника або оператора ПЕОМ, бухгалтера або менеджера. Немає ні загальної теорії професійного навчання, ні конкретних науково обґрунтованих методик.

Тому професійній діяльності в більшості випадків навчають приблизно так само, як на уроках в школі: розповідь (лекція) і показ, опитування, новий матеріал, знову розповідь (лекція) і показ тощо, і в такому порядку до кінця навчання. І не дивно, що після закінчення курсів, училищ (коледжів) профтехосвіти, навіть після ВНЗ, випускники бувають не готові до самостійного виконання відповідальних професійних функцій за отриманою спеціальністю. Так зване «донавчання на робочому місці» не можна вважати нормальним, хоча є звичним і тому дається неминучим [2, с.2].

В галузі дизайну одягу застосовують ті ж педагогічні підходи для формування знань, умінь і навичок. Головним питанням, яке необхідно вирішити майбутнім модельєрам, є те, яким чином їх ескіз, часто фантастичний, з надзвичайно складними деталями та аксесуарами буде перетворений на реально існуючу модель на конкретну людину, з певними антропометричними даними і в рамках будь-якої вікової групи. Студенти мають невеликий досвід закрою, найчастіше не враховують багато з того, що досвідчений дизайнер бачить відразу, тут позначається саме нестача інженерних знань,

умінь розрізнити властивості матеріалів і відповідно до цього вносити корективи і в ескізний проект. Перед виконанням свого твору художник-модельєр повинен вирішити для себе наступні питання:

1. Яка сутність ідеї твору (костюма) і що вона виражає?
2. Для кого призначається?
3. Яку форму доцільно надати твору, що б він відповідав призначенню?
4. Яке композиційне рішення слід застосувати для розкриття ідеї?
5. Які матеріали та засоби треба застосовувати для виконання твору?

Дуже велику роботу художник-модельєр виконує при зборі первинного матеріалу (замальовка костюма, декоративних деталей, обробки, крою і т.д.) [5, с.22-23].

Першим етапом створення нових форм одягу - є ескізне проектування, тобто отримані знання студент втілює у вигляді ескізу-ідеї. Тут велику роль відіграє авторська фантазія самого майбутнього кутюр'є. Самостійно або за допомогою викладача учень остаточно опрацьовує ескіз майбутньої моделі.

Важливий наступний етап, де молодий дизайнер виявляє знання і вміння у складанні конфекційну карти виробу, підбирає матеріали та фурнітуру для втілення ескізу - ідеї в життя.

Потім настає етап активного відтворення. На цьому етапі практичними діями приводиться в рух здійснення проекту під умовним девізом «Нова форма моделей одягу». Маючи таке прикладне значення, дизайн-освіта надихає молодих модельєрів на створення все нових і нових колекцій, активізує їх конкурсну діяльність (в основі якої лежить змагальний момент). Таким чином, учні самі можуть оцінити новизну своїх знань і корисність їх застосування в реальних умовах.

Висновок. Необхідно розробити та вдосконалити навчальний процес підготовки дизайнерів на основі впровадження авторського компонента дизайн-освіти; враховувати в організації навчально-воспітального процесу потреб сучасного дизайн-виробництва, модельного бізнесу, розвиток конкурсної діяльності майбутніх дизайнерів, вивчення історичних аспектів розвитку дизайну і дизайнерських шкіл в Україні, світових тенденцій у підготовці кутюр'є, роль мистецтва в художньому розвитку особистості майбутнього фахівця в галузі дизайну одягу.

Резюме. Для удосконалення процесу навчання майбутніх дизайнерів одягу необхідно не перешкоджати творчій самореалізації молодого покоління художників-модельєрів. Розвивати конкурсну діяльність студентів. Формувати конструкторські та технологічні знання і вміння, що б спираючись на них, майбутній дизайнер міг з легкістю свою фантазію перенести в практичну площину. Таким чином, дизайнер повинен не тільки вміти ефектно піднести свій ескізний проект, а й мати інженерні знання для його реалізації. **Ключові слова.** Дизайн-освіта, ескізний проект, конкурсна діяльність дизайнера, художньо-конструкторські знання.

Резюме. Для усовершенствования процесса обучения будущих дизайнеров одежды необходимо не препятствовать творческой самореализации молодого поколения художников-модельеров. Развивать конкурсную деятельность студентов. Формировать конструкторские и технологические знания и умения, что бы опираясь на них, будущий дизайнер мог с легкостью свою фантазию перенести в практическую плоскость. Таким образом, дизайнер должен не только уметь эффектно преподнести свой эскизный проект, но и обладать инженерными знаниями для его реализации. **Ключевые слова.** Дизайн-образование, эскизный проект, конкурсная деятельность дизайнера, художественно-конструкторские знания.

Summary. To improve the learning process of future fashion designers should not interfere with the creative self-actualization of young generation of artists-designers. To develop competitive activities of students. Generate design and technological knowledge and skills that would be relying on them, the future designer could easily transfer their imagination into reality. Thus, the designer should not only be able to effectively present their conceptual design, but also have the engineering expertise to implement it. **Keywords.** Design education, conceptual design, the competitive activities of the designer, artistic and design skills.

Література

1. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии / В.П. Беспалько «Педагогика», 1989. - 192 с.
2. Бадмаев Б.Ц. Психология и методика ускоренного обучения / Б.Ц. Бадмаев - М.: Просвещение, 1998. - 176 с.
3. Давыдов В.В. Теория развивающего обучения / В.В. Давыдов -М.:Педагогика, 1996. - 160 с.
4. Нурминский И.И., Гладышева Н.К. Статистические закономерности формирования знаний и умений учащихся / И.И.Нурминский - М.: Педагогика, 1991. - 227 с.
5. Черемных А.И. Основы проектирования одежды / А.И. Черемных – М.:Легкая индустрия, 1968. - 220 с.